

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-szal együtt
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket levesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Polgári iskolánk

az 1913/14. tanévben.

Iskolánk a most lefolyt tanév elején teljessé lett és a tanév végén szárnyára eresztette az iskolánkban tanított és nevelt első generációt, 32 fiu- és 12 leánynövendéket.

Nehéz küzdelem árán jutottunk el ideig. A kételkedők már-már azt hitték, hogy az iskola nem lesz eléggé életképes és erős arra, hogy a minden oldalról tornyosuló nehézségeket leküzdje. Az iskola — ugyszólván — teljesen önmagára, azaz az iskola elemeit alkotó tanárookra és tanulóira volt hagyatva. A tantestületi tagok, kiknek jövője az iskola életével egybeforrt, mindenkor aggodalmas szívvel várták a beiratkozások eredményét, mert tudták, hogy az iskola csak akkor tartható fenn zavartalanul, ha az iskola pénztárába elegendő nagyságú tandíjösszeg folyik be. A növendékek pedig, illetőleg a sorsukért aggódó szüleiknek folyton attól kellett tartaniok, hogy az iskolának nem lesz megfelelő számú tanára, illetőleg tanítónője. Kétségbeesve értesültek időnkint, hogy egyik-másik tanár elhagyta állását, mert jobbát kapott és remegve várták, hogy mikor jön helyébe másik.

Igazán kevesen voltunk, akik szent meggyőződéssel tudtuk bizni iskolánk életképességében és jövőjében.

Bár láttuk, hogy az iskolánkat fenntartó egyesület — a tagok csekély számánál fogva — tulajdonképpen csak formális jogi személy, amelynek az iskola fenntartására szükséges anyagiak tekintetében csak nagyon jelentéktelen szerepe lehet; bár tájékozottan tapasztaltuk, hogy községünk az iskola segélyezésére évi 2000 koronánál többet nem adhat, mert szegény; bár keserű érzéssel kellett mindenkor megállapítanunk, hogy az állam iskolánk segélyezése tekintetében nagyon mostohán bánnik velünk, mert — a tanárok állami fizetékieszkészítésétől eltekintve — dologi kiadásaink fedezésére évi 1000 koronánál nagyobb államsegélyt még egyszer sem nyújtott; bár tudjuk tehát, hogy iskolánk fenntartásának ugyszólván egyedüli tényezője a tandíj-jövedelmek: mindamellett nem csüggedtünk el sohasem és fáradságot nem ismerve, küzdöttünk a körülmények nehézségeivel, mert egyrészt szent volt előttünk a polgáriskola szükségességének gondolata, másrészt éreztük, hogy szívünk, lelkünk, egész jövőnk egybeforrt annak az iskolának érdekeivel, melynek istápolására és vezetésére a sors kirendelt bennünket.

A fejlemények — hála Istennek —

nekünk adtak igazat, mert hittünk és meggyőződésünk az, hogy Kunszentmártonban a polgáriskolára feltétlenül szükség van és reméljük, hogy ezt a szükségletet a község mindnagyobb rétege, idővel egész közönsége fel fogja ismerni és be fogja látni, hogy azon középfokú ismeretekre, melyeket a polgáriskola nyújt, a legkisebb méretű mezőgazdaságban, ipari üzemből és kereskedésben is szükség van. A nagyközség mindjobban arra a tudatra fog ébredni, hogy abban a nagy, küzdelmes versenyben, mely ma minden produktív foglalkozás terén mutatkozik, azok lesznek a győztesek, akik a foglalkozásuk megkívánta szakismereteket minél jobban és könnyebben elsajátítják, akik a közönséggel minél jobb modorban tudnak érintkezni és akik üzemi-keket minél jobban tudják adminisztrálni. Azt pedig mindenki beláthatja, hogy az az egyén, aki a polgáriskolában négy évben keresztül bizonyos fokú általános műveltséget szerzett, megtanulta a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi életben divó szokásokat, megismerte a termelés és forgalom anyagát, eszközeit és természeti törvényeit, megtanulta a produktív foglalkozások körében felmerülő számítások módját: az az egyén minden tekintetben, bármilyen foglalkozásban is versenyképesebb mint azok, akik

Gondolatok a szabadban...

A „Kunszentmártoni Ujság” eredeti tárcája.

A nagy Természet felséges templomában járok. Elöttem a szöke Tisza lágyan ringó habjai. Körülöttem millió-millió fűszál, melyekben az apró édes bogárkák ezrei küzdenek a létért.

A nap éppen most hajlik le a lombos fűz mögé s arany sugarai, mint valami selyem szitán, úgy verődnek át rajta.

Csendesen üldögélek az én jó öreg fűzfám árnyas lombja alatt s hallgatom azt az isteni zenét, mellyel a jókedvű madárkák betöltik fölöttem a kristálytisza léget.

Itt a szabad Természet puha ölében ünnep van ma!

Ma és mindig!

Ünnep és szeretet!

Itt minden egyes levétkeről, minden fűszálacskáról egy egészséges élet leheltete árad felém.

Oh mily parányi kis része ez a hely a hatalmas nagy universumnak s nekem mégis kedvesebb, mint az egész nagy mindenség.

Ha elfáradok a mindennapi munka terhes robotjában, ha elkeseredem ennek a mi Mű életünknek számtalan igazságtalansága fölött s ha megundorodom az emberek kenyéririgység-

szülte harcától — akkor idejövök pihenni, idejövök megvigasztalódni.

Az élet iránti szeretet acélja itt visszanyeri rugékonyságát s az elbomló kedélyvilág sötét ege itt visszakapja ragyogó derűjét.

Itt minden szívesen lát, minden barátságosan fogad. A jó öreg fűz ramborul hajlott derekával s belém kapaszkodnak vastag ágai. A kicsi kis bogárkák vígan ugrádoznak lábamon...

Elgondolkozom...

Mennyi fenségeset, mennyi szépet rejteget magában a Természet. S mégis mily kevesen vannak, akik feismerik és megszeretik csodás szépségeit.

Én is csak egy idő óta szeretem. Amjóna Haecckel — a nagy természettudós megtanított rá.

Az Ó mélyen szántó gondolatai, az emberi élet s a nagy mindenség legparányibb rejtekébe beható fölözölője s paratlan természetimádata hoztak ki engem első alkalommal ide a Szent Természet ünnepi csarnokába s keltették fel bennem azt a rajongást, mellyel e nagy templom minden részecskéjével szemben viselkedtem.

Most is itt van velem az ő híres munkája: «A világproblémák».

Olvasgatók, gondolkodom! S amint tekintetem a holt betűk tengerén tovasiklik, úgy érzem, hogy lelki szemem előtt egy új, egy szebb, egy boldogabb élet perspektívája nyílik meg. A nap éppen most merült el a távoli hori-

zont mögött, én előttem pedig most ébredt fel a természet ismeretem és önzetlen szereteten alapuló, minden előítéllettől mentes kultur élet felkelő napja.

Vissza a természethez!

Ez most az én jelszóm.

Az emberi élet mai társadalmi berendezésének alapvető hibája a természettől való következetes eltávolodás. A civilizáció, a kultura vonata örült sebességgel rohan napjainkban előre, de sajnos, mennél tovább halad, annál inkább el-elinaradnak a zöld mezők, a bársonyos rétek, a lombos fák s a csicsérgő madarak.

A kultur emberiség palotáiban, nagy termekben, a szellemi munka sötét műhelyeiben morzsolja le napjait s maholnap már csak hirtől fogja ismerni a mindent boldogító természetet.

Pedig a négy fal között, a milliós városok rettentő zajában nem termékenyül meg a lélek, sőt lassankint el-elfonnyadnak illatos virágai...

Kihalnak az emberből a nemesebb érzelmek s a természet emlőin táplálkozó egészséges emberiségből idegesen kapkodó, öntudatos gépek válnak.

Gépek szív és lélek nélkül.

Az ember lelke elborul ha a közel jövő e sötét képeire gondol s szomorúságában csak egy vigaszt talál:

Vissza a természethez!

Kelemen Ferenc.

ezen gyakorlati ismeretekkel és ilyfokú általános műveltséggel nem rendelkeznek.

Rendületlenül hisszük tehát, hogy iskolánk életképes, mert bizunk benne, hogy növendékeink száma folyton szaporodni fog. A szülők pedig ne aggódjanak amiatt, hogy az iskolának nem lesz elegendő számú tanára, mert tanáraink — a lakáspénz és korpótléktól eltekintve — épen olyan javadalmazással bírnak, mint az állami polgáriskolák tanárai. A lakáspénz és korpótlékok tekintetében mutatkozó csekély eltérés is hamarosan ki fog küszöböltetni. Egy tanárnak sincsen tehát életbevágó oka arra, hogy állását mással cserélje fel.

Rényi Albert.

A választók összeírása.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének az összeírása 1914. június 16-án kezdődik. Ekkor kezd meg a bizottság nehéz munkáját, mert Kunszentmárton választóit, az új törvény alapján összeírni nem csekély dolog. Nagy feladat vár tehát az összeíró bizottságra, melynek a törvény szigorú kötelességévé tette, hogy pártatlanul, telkiismeretesen járjon el, vegyen fel a névjegyzékbe mindenkit, kinek az új törvény szerint a képessége meg van arra, hogy választó legyen.

Nagyon nehéz a bizottság munkája, nehéz először azért, mert teljesen új névsort kell neki összeállítani minden minta nélkül; nehéz másodszor azért, mert a jelentkezők nagy számából a legnagyobb valószínűséggel kell kiválogatni azokat, kiket a törvény választói joggal felruház.

Tudjuk azt, hogy Kunszentmártonnak az új törvény szerint legalább háromszor annyi választója lesz, mint volt az elmúlt évben. Eddig Kunszentmártonnak nem volt több országgyűlési választója 600-nál, most pedig az új törvény szerint lesz 1600—1800 választója. Tehát az új törvény Kunszentmárton lakosságának $\frac{2}{10}$ -ed részét szavazati joghoz juttatja.

Az összeíró-bizottság csütörtökön reggel 9 órakor kezd meg működését. A bizottság elnöke a következő hirdetményt bocsátotta ki:

3188/1914. szám. Hirdetmény. Ezzel közhírré teszem, hogy a kunszentmártoni választókerületben Kunszentmárton községre az 1915. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének összeállítását, illetve a választók összeírását Kunszentmárton község tanácstermében mindennap d. e. 9 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 6 óráig a központi választmány által kiküldött összeíró-bizottság 1914. július hó 16. napján kezd meg és folytatja vasár- és ünnepnapok kivételével 1914. év július hó 25. napjáig bezárólag.

Figyeimzettem az érdekelteket, hogy a választói joguknak igazolása végett okirataik bemutatása mellett az összeíró küldöttség előtt jelentkezzenek, a munkaadók pedig a törvény 55 §-ában említett adatokat a meghatározott napokon bocsássák az összeíró küldöttség rendelkezésére, amennyiben azt a központi választmánynak még be nem küldötték volna.

Felhívom az érdekelteket, hogy az irni olvasni tudás igazolására 4, 5, 6 osztályú bizonyítványokat, az életkor igazolására pedig születési anyakönyvi kivonataikat, esetleges munkakönyveiket, ipari alkalmazottaknál, vagy mezőgazdaságban, vagy vállalatoknál alkalmazottak pedig az alkalmaztatás idejét feltüntető munkakönyvet, vagy egyéb okmányokat hozzák magukkal.

Felhívom az érdekelteket, hogy amennyiben az irni olvasni tudást az összeíró küldöttség előtt igazolni akarják, kellő időben az összeíró küldöttség előtt jelentkezzenek Kunszentmárton, 1914. július hó 8. Dr. Neuberger Márk, összeíró küldöttségi elnök.

Kunszentmárton polgársága tehát a fenti hirdetmény szerint járjon el, ha azt nem akarja, hogy a választói névjegyzékből ki maradjon.

Tanfelügyelő jelentése.

— Junius hóról. —

A vármegyei népoktatás f. évi junius havi állapotának köréből következőkben van szerencsém jelentésemet összefoglalni.

Magam Szolnokon 11 tanteremben teljesítettem látogatást. A kir. s.-tanfelügyelők Szolnokon s a Mezőtur városhoz tartozó tanteremben 30 tanteremben vizsgálták meg a nevelve-oktatás menetét és eredményét.

Jelen voltam a várm. általános tanítóegyesület f. évi junius hó 6-án Kunszentmártonban tartott közgyűlésén, hol az egészséges testületi szellemről, a tanítószág helyes irányu, hasznos tanügyi munkásságáról örömmel győződtem meg. A tanítószágnak Tanítói Otthon és Internátus létesítésére irányuló elhatározását külön kiemelendőnek tartom.

Jelen voltam a kunszentmártoni, devaványai, fegyverneki, mezőtúri és turkevei önálló és külön szaktanítószág gazdasági népiskoláknál szervezett háztartási tanfolyam vizsgáján és ezen intézmények nagy, kulturális és közgazdasági jelentőségéről teljesen meggyőződtem. Tapasztalataimról illetékes felsőbb helyen számot adtam.

Különösen mérlegelve azon jelentős munkásságot, melyet polgári fiú- és leányiskolánk részben értelmes polgár-osztály létesítése, részben a növevelés érdekében végeznek, a lehetőség legszélső határáig biztosítani törekedtem, hogy ezen intézetek belső életének minden mozzanatát hivatalom közvetlen tapasztalatai alapján megismerje. Ezen cél által vezéreltetve, ezen intézetek nyilvános, rendes és magánvizsgálatain csaknem kizárólag magam s a kir. s.-tanfelügyelők elnököltem.

Az ezen intézeteknél szerzett tapasztalatok s azon jelentések, melyek a tankerület területén tartott elemi népiszkolai vizsgák eredményéről hozzám beérkeztek, örvendetesen igazolják, hogy azon nagy áldozatok, melyeket az állam népoktatásunk érdekében hoz, kellőképpen gyümölcsözőnek.

Kisdudnevelőink fizetés-kiegészítésének ügye örvendetesen halad előre, s nagyon közel van már az az idő, midőn a fizetési-kiegészítés a vármegye egész területén befejezést nyer.

A jászberényi izf. hitközség és iskolaszék, élén kiváló főrabbiájával, Szabó Adolf tanítójának 25 éves szolgálata alkalmából fényes jubileumot rendezett, melynek során érdemes tanítóját igazgatóvá léptette elő és nevére alapítványt tett. A tanítói hivatás ily megbecsülése kevésbé szorol magasztalásra.

Végül jelentem, hogy a m. kir. vall. és közokt. miniszter ur Csikos József kir. segéd-tanfelügyelőt Aradvármegyébe, — Fehér Erzsébet cibakházai és Muzsnayné Kovács Izabella piszkei áll. el. isk. tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

HIREK

Kunszentmárton, 1914. július 12

PIACUNK ELLEN

sok a panasz. Sok a panasz azért, mert itt a fogyasztónak csak a legnagyobb nehézséggel lehet vásárolni és amit vesz, azért a legmagasabb árat kénytelen megadni.

Vajon miért van így?

Azért, mert a nagykereskedők és a kofák teljesen *kiszajátították maguknak piacunkat*. Nálunk minden áru a nagykereskedő és a kofa kezébe kerül, a közönség vagy onnan kénytelen vásárolni, vagy pedig üres kosárral távozik a piacról. A fogyasztó alig látja a termelőt; amikor kimegy a piacra, a nagykereskedő és a kofa már összevásárolt mindent, a nagykereskedő már el is szállította áruit, a kofa pedig leül az olcsón megvett áru mellé és dupla pénzen kínálja azokat tovább a fogyasztónak.

Minden piac alkalmával megismétlődik az, hogy a piacra iparkodó termelőt a kereskedő és a kofa megrohánják utközben és áruit megveszik azon az áron amilyent csak kér. A legtöbbször be sem jön a termelő a

piacra, utközben elkapkodják tőle azt, mit a piacra szánt. Így csak természetes, hogy itt drága minden, hiszen a kereskedő is, a kofa is nyerni akar és abból él, amit így keres.

Piacunk ellen tehát minden panasz jogosult. Méreg drága az. A környék piacai között a kunszentmártoni a legdrágább pedig erre jogos indok nincs. Szentesen, Csongrádon olcsóbban lehet vásárolni, mint nálunk, pedig Szentes és Csongrád nagyobb városok, mint Kunszentmárton.

Két évvel ezelőtt Kunszentmárton közönség képviselőtestülete piaci szabályrendeletet alkotott, melyben kimondotta, hogy a kereskedők és kofák nyáron reggel 6 óra előtt nem vásárolhatnak.

Eleinte ez az intézkedés fényesen bevált. A közönség olcsóbban hozzájutott a terményekhez. Azonban semmi jó sem tarthat örökké. A kofák kezdték nem respektálni a szabályrendeletet és vásároltak 6 óra előtt és után, sőt a piac előtti estén is. Sőt a kofák elbizakodottsága (?) odáig ment az utóbbi időben, hogy a termelőt meg is fenyegették, ha áruit nem nekik, hanem a fogyasztóknak adja el közvetlenül.

A kofáknak és a kereskedőknek nem kell tehát a szabályrendelet, mert az a vásárló közönségre jó. Hogy jó, bizonyítja az, hogy amikor azt megtartották, a kunszentmártoni piacon minden olcsóbb lett.

Nem kell tehát mást tennünk, hogy piacunk olcsóbb legyen, mint azt, hogy tartsuk meg a szabályrendeletet azon pontját, mely megtiltja a kereskedőknek és kofáknak, hogy a piac előtti estén és a piac reggelén 6 óra előtt nem vásárolhatnak.

Az előjáróság kötelessége, hogy a szabályrendelet szigoruan megtartassék, mert hiszen azt épen a közönség érdekében alkotta meg a képviselőtestület.

Ha a szabályrendelet betartatik, mindjárt olcsóbb lesz a piacunk.

— **Szabadságon.** Dr. Talányi Ottó községi főorvos július 14-én kezd meg hat heti szabadságát és egészségének helyreállítása végett Marillafürdőre utazik.

— **Helyettesítés.** A vármegye alispánja dr. Talányi Ottó főorvos hat heti szabadsága idejére dr. Gulyás János gyakorló orvost nevezte ki, kit a főorvosi teendőket ellátásával megbízott.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestülete 1914. július hó 15-én, szerdán délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyen egy-két sürgős ügy kerül tárgyalás alá.

— **Összeíró-bizottság.** A vármegye központi választmánya az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét összeállító bizottság elnökévé dr. Neuberger Márk ügyvédet, helyettes elnökévé Mátray Nándort, tagjaivá Fazekas András főjegyzőt és Toldy Antal mesterszállási főjegyzőt, pötagának pedig Gergulics Pál főbíróvá választotta meg.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami elemi népiszkolai gondnokság 1914. július 13-án, délután 5 órakor tartja július havi rendes ülését a központi iskola tanácskozó termében.

— **Igazoló választmány.** Az igazoló választmány 1914. július hó 11-én, délelőtt 10 órakor dr. Nagy Ottó főszolgabíró elnöklése mellett ülést tartott. Az igazoló választmány foglalkozott azzal a felebbezéssel, melyet Kuna András és társai Nagy Károly és H. Hegedüs Imre községi képviselők megválasztása ellen adtak be. Kuna és társai azon az alapon kérik a választást megsemmisíteni, mert Nagy Károly tanítótársai nagy kortéziát fejtettek ki, sőt etettek és itattak is. Azt is felhozzák, hogy Nagy Károly, mint gazdasági igazgató szerződéses viszonyban van a községgel, tehát a képviselői állásra nem választható.

Az igazoló választmány a felebbezést elutasította és kimondotta, hogy a Nagy Károly és H. Hegedüs Imre megválasztása a törvényes formák szigorú betartása mellett történt. Etetés, itatás nem volt, a választókat

senki nem terrorizálta, hogy Nagyra, vagy Hegedűsre szavazzanak. Hogy szavazó cédulákat osztogattak, az kortéziának nem tekintendő és ezt Kuna és társai is megtették.

Ami a második vádat illeti, hogy Nagy Károly szerződéses viszonyban áll a községgel és így községi képviselővé nem választható: ez nem áll, mert Nagy Károlyt a vallás- és közoktatásügyi miniszter Jásznagykunszolonok vármegye területére gazdasági iskolák szaktanfelügyelőjévé nevezte ki és helyére Lupán Aurél gazdasági tanítót nevezte ki, aki a számadásokat is vezeti. Tehát Nagy Károly nincs szerződéses viszonyban a községgel és így választható is.

A polgáriskola igazgatósága kéri mindazokat, kik a jövő tanévben polgáriskolai növendékeket óhajtanak lakás és élelmezésre elvállalni, hogy címüket és feltételeiket tehetőleg személyesen tudassák a polgáriskola igazgatójával. — Ugyancsak kéri azokat is, kik gyermekeiket német szóra cserébe óhajtják adni, esetleg német ajku polgáriskolai növendékeket ingyen is óhajtanak házukba fogadni és élelmezni, hogy ebbeli óhajukkal keressék fel a polgáriskola igazgatóját. Az igazgató az iskolában fogad naponta 9—11 óráig, a nap többi részében a lakásán.

Uj középiskolai internátus. Az Országos Református Lelkészegyesületnek a hajduböszörményi ref. Boeckay-főgymnáziummal kapcsolatosan létesített internátusa (Kálvineum) az 1914-ik év szeptember 1-én megnyílik. Az internátus a város belterületén több, mint három katasztrális holdnyi szépen parkírozott telken épült s modern berendezésével (külön tanuló-, játé-, étkező- és halótermek, vízvezeték, villanyvilágítás, fűtőszobák) játszótérrel, tenisz, kugli és korcsolyapályával a legmesszebbmenő hygienikus igényeket is kielégíti. Az internátusba 30 lelkész-árván kívül még 90 bennlakó gymnáziumi tanuló vétetik fel valláskülönbőség nélkül. Az egy évi teljes ellátás díja 500 korona, melyet részletekben is lehet fizetni. A növendékek a Kálvineum igazgatójának és két bennlakó tanár felügyelete alatt állanak, kik ugy magaviselet, mint tanulmány tekintetében is ellenőrzői és irányítói a tanulóknak. A fizetési helyekre való felvételre vonatkozó kérvényeket a Kálvineum nagytisztelendő igazgatóságához kell címezni s a hajduböszörményi ref. Boeckay-főgymnázium igazgatóságához aug. hó 1-ig kell küldeni. A főgymnázium V. osztályába szept. 1-vel vezetik be a görögpótlót is. Bővebb felvilágosítással, tájékoztatóval a főgymnázium legújabb értesítőjével kívánatra készségesen szolgál a hajduböszörményi ref. Boeckay-főgymnázium igazgatósága.

Felakasztotta magát. Palkó Joáchim az utóbbi időben többször öngyilkosalkozott feleségével. Ez a körülmény nagyon elkésztette az asszonyt. Most amikor Palkó Joáchim kiment aratni és bucsuzásként ismételtén összeveszett a házaspár, az asszony elhatározta magát, hogy megvált az élettől. El is küldte gyermekét kőtélért és azzal egyidejűleg meghagyta fiának, hogy ha a kötelet hazahozta, azonnal szaladjon az apja után, hogy édes anyam meghalt. Ugy is történt, a gyerek elhozta a kötelet, az asszony a padláson felakasztotta magát, a gyermek pedig sirva szaladt apja után. Az utcán kérdezték a járőrök, hogy miért sir, mire ő elmondta a történeteket. Dési Antalné és Szabó Ferencz siettek a szerencsétlen asszony segítségére, ami sikerült is. Míg az egyik mentő levágta a kötelet, a másik szaladt dr. Déri József orvoshoz, aki életrehozta az elkéseredett asszonyt. Mire a férjrum hazajött, az asszony teljesen renben volt. Remélhetőleg most már megszűnik a családi perpatvar.

Vásár. Szentesen folyó hó 18, 19. és 20-án lesz az idei nyári országos vásár.

Dr. Gulyás János

egyetemes orvostudor

Jásznagykunszolonok vármegye I. Ferencz József közoktatójának volt alorvosa orvosi rendelését megkezdte özv. Devánszkiné házában, az uri kaszinó mellett. Rendel. d. e. 7—9; d. u. 1—3.

Helyreigazítás. A Kunszentmártoni Ujság f. évi 26. számában „Évzáró vizsgálatok a polgáriskolában” címmel egy közlemény jelent meg a Hírek rovatában. Mivel a közleménynek a polgáriskola igazgatósága van aláírva és ebből mindenki jogosan következtetheti, hogy a közleményt egész terjedelmében a polgáriskola igazgatósága tette közzé: kénytelen vagyok e helyen is kinyilatkoztatni, hogy a közleménynek csak első három és utolsó öt sora ered a polgáriskola igazgatóságától. A közbeeső 16 sor illetéktelenül szurattott be az igazgatóság által leadott hivatalos közleménybe, a benne foglalt és a vizsgálati elnökök eljárását méltató, illetőleg összehasonlító megjegyzés nem az igazgatóságtól ered, avval a legtávolabbról sem azonosítja magát, mivel nem tartja magát hivatosítottnak és jogosultnak, hogy a vizsgálati elnöknek e ténykedésében való eljárását bírálat tárgyává tegye. Rényi Albert, a polgáriskola igazgatója.

A munkásbiztosító új megbizottja. A szolnoki munkásbiztosító pénztár kunszentmártoni megbizottja a mai naptól kezdve Rosznáky Géza községi jegyző. A be- és kijelentések általában a munkásbiztosító összes ügyei nála eszközöndők.

Baleset. Dóka József gépész-segéd pisztolyt javított, nem vette észre, hogy a fegyver töltve volt golyókkal, mit sem gyanítva tisztítani akarta a pisztolyt s az kezében elsült. A golyó tenyerébe fúródott, ott súlyos csonttöréseket okozott. A golyót dr. Déri József orvos távolította el a fiatal gépész kezéből.

Tűzoltó-kongresszus. Az idei országos tűzoltó-gyűlés augusztus 14—17. napjain Nyiregyháza fog megtartani. A kongresszuson a kunszentmártoni tűzoltóságot Habranyi Béla főparancsnok, Sárossy Nándor alparancsnok és Dóka Bertalan titkár fogják képviselni.

Leforrázta magát. Kp. Tóth András felesége a konyhán foglalatzkodott, épen leakarta venni a tűzhelyről a nagy tál forró vizet. Megcsuszott kezében a nagy tál és az egész forró vizet magára öntötte. Egész teste, de különösen mindkét lábán óriási égési sebeket szenvedett. Dr. Déri József orvos ment ki a helyszínre, aki is megadta a sérültnek az orvosi segélyt.

A moziban ma délután 5 és este fél 9 órakor lesz bemutatva a sarajevói bombamerénylet; Princip a trónörökös pár gyilkosa, a gyámszemet, a szerbek üldözése és a rommá lett rész Sarajevóban.

Szünet a gőzfürdőben. Az évi, általános tisztogatás miatt a gőzfürdőben 1914. július 13-tól július 21-ig bezárólag fürdeni nem lehet.

Szerencsétlenség. Dürög András 12 éves inas-gyerek a piacra hajította ki gazdája szamarát. A sáros-vizes időben belelépett egy pocsolóba, mely tele volt üvegdarabokkal. Az üvegdarabok összeroncsolták a gyerek lábujját és lábujtereit felvágták. Súlyos sérüléseivel dr. Déri József orvoshoz vitték a fiút, aki orvosi segélyt nyújtott neki.

Birtokváltások. A kunszentmártoni kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyzettek be: Kovács Béla és neje Oláh Gizella megvették Dévai Jenő házáat 7000 koronáért Lénárt Istvánné Dóka Margit megvette Szabó Pálné Gulyás Margit házáat 2600 koronáért. Talmácsi László és neje Tóth Anna megvették özv. R. Tóth Istvánné házáat 1600 koronáért.

Kivonat az anyakönyvből. Kunszentmártonban 1914. július 4-től július 11-ig születtek: Ambrusz Róza, Józsa Anna Ilona, Piti Lajos Peter, Koló István, Balla Erzsébet Mária, Lakatos József, Somodi Margit, Kiss István. — **Házasságot kötöttek:** Beszédes Dezső Aurél és Turesányi Ilona, Barna Kálmán és Bertá Margit — **Elháltak:** Józsa Rozália 8 éves, Szabó Kálmán 6 hónapos, Palotai Mátyás 4 hónapos, özv. Sebők Antalné S. Tóth Apollónia 70 éves, Kuna Mihályné Kiss Mária 62 éves, Samu János 77 éves, Balga Ignaczné Gáspár Erzsébet 33 éves.

ELADÓ.

Özv. Dr. Sváby Lajosnénak

a cukrosi szőlőben mintegy

12 hold szőlője terméssel együtt, holdanként parcellázva, vagy egészben; a vásártér mellett **983** □-öl és a felső-erdő melletti

1063 □-öl kertje,

a Káposztás-zugban mintegy

800 □-öl földje,

a Kékesben mintegy **4 kat. hold kaszáló** szabadkézből örökáron **eladó.** — A venni szándékozók értekezhetnek Dóka Bertalan községi iktatóval Kunszentmártonban, a község házában.

Szelevényen (műt. mellett) a

Büchler nővérek

tulajdonát képező demeteri **100 hold 1200** □-öles

here- és szántóföldjük

lakással és istállóval ellátva; a lapon **60 hold** szent Mihály naptól haszonbérbe kiadó. Ertekezhetni Szelevényen a tulajdonosokkal.

Eladó szőlő és bor.

Jó Károly tiszainokai jegyző, Varjasban kőút mellett fekvő

3¹/₂ magyar hold termő szőlője egyben, vagy több részben is, könnyű fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott **eladó még 54 hekto 1913. évi termésű zöldfehér színű bor is.** Érdeklődők tulajdonoshoz forduljanak.

Eladó vagy bérbeadandó

lakóház.

KISS IMRE kereskedőnek a Wesselényi-utca 1345 számú háza örökáron szabadkézből eladó esetleg október 1-től három szobás esetleg két szobás lakás hozzá megfelelő mellékkeliségekkel, pincével, ártézi-kutttal és veteményes kerttel kiadandó.

Ugyancsak a Kőtőn-utca 1381. sz. Kiss Imre és Kiss Pál tulajdonát képező nádfedejű lakóház 200 négyszögöl beltelekkel, két szoba konyhával, örökáron eladó vagy bérbeadandó. Értekezni lehet: KISS IMRE kereskedő üzleti házában.

Teljesen új

kölcsönzsákok

kaphatók HEGEDÜS LUKÁCS régi vásártéri üzletében.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel van szerencsém a tánc kedvelő ifjuságot értesíteni, hogy az Ipartestület helyiségében a

tánc tanítási tanfolyamot

megnyitottam. Tanítom: a Tangót, Wansteppet, Tataót, Stusteppet, Bosztont és a nagy egyéniségek egyik közkedvelt táncát: a Furlánát, utóbbi tánc X. Leó pápa által lett jóváhagyva.

Szíves pártfogást kér

Szabó József

okl. tánc- és illemtanító.

Bozóky Álmos

vas- és fűszerkereskedésében Kunszentmártonban egy ügyes és jómagaviseletű fiú

tanulóul

felvétetik. Polgári iskolába járt előnyben részesül.

238/1914. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbírósnak 1914. évi V. 123/1 számú végzése következtében hivatalból képviselt Ig. Hersch reichenbergi cég javára 300 korona járulékaik erejéig 1914. évi június hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 6797 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: téli és nyári férfi és női ruhák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. bíróság 1914. évi V. 123/2 sz. végzés folytán 300 kor. — fillér tőkekövetelés, ennek 1913. évi decz. hó 31. napjától járó 6 % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 75 kor. 45 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kunszentmártonban, a foglalás színhelyén leendő megtartására 1914. évi július hó 20-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kunszentmárton, 1914. évi július hó 2. napján.

Hubay,
bíró végrehajtó.

Cindelező

szelelővel és vadzab-élválasztóval, kissé használt és teljesen jó, olcsón ELADÓ. Cim a kiadó-hivatalban.

Özvegy **SZEGEDY LÁSZLÓNÉNAK** a Kisasszonyhegyen levő

négy hold szőlője

a rajta levő 3 szoba, konyha s borházból álló lakóházzal, istálló, olí stb. melléképületekkel szabad kézből **jutányos** árért eladó. A szőlő barmikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadóhivatala.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel van szerencsém a nagyközönség szives tudomására hozni, hogy Kunszentmártonban, a főtéren, Tóth Károly ur házában a mai kornak megfelelő

mészáros és hentes üzletet

létesítettem. Tartok marhahúst, disznó- és birka-húst, szalámit, zsírt, hájat, tőpörtőt, naponként friss hurka kolbászt és mindennemű hidegfelvágottakat. Pontos kiszolgálásról az igen tisztelt közönséget előre is biztosítom.

Tisztelettel kérem a szives pártfogást.

Tóth Dénes.

Hegedűs Lukács

vasártéri üzletében

egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik.

ELADÓ,

esetleg hasznos érdeklődő a néhai dr. Jósza Gyula örökösai tulajdonát képező **LAKÓ-HÁZ**; ugyancsak a fenti tulajdonosok tulajdonát képező és a lakóház mellett fekvő **HAZTELEK**. Értekezni lehet özv. dr. Jósza Gyuláné urasszonynál a helyszínen.

237/1914. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kecskeméti kir. járásbírósnak 1914. évi sp. I. 264/3 számú végzése következtében dr. Domján Jenő ügyvéd által képviselt Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság 120 korona s járulékaik erejéig 1914. évi június hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 761 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: korcsmai felszerelések bicikli stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 158/1 számú végzése folytán 190 korona 41 fillér tőkekövetelés, ennek 1913. évi december hó 1. napjától járó

Tiszta, szép
makulatura papir
csak métermázsa számára lapunk nyomdájában kapható.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhögés ellen szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

Köhögés

ellen. Rekedtség, elnyalkásodás, számarköhögés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló hűlés ellen.

6100 köszönős hállevél orvosoktól s magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR

Tiszaföldváron Goldman Adolf

gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

5 % kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 78 koronára 76 fillérben megállapított költségek erejéig, Csépa-n a foglalás színhelyén leendő megtartására 1914. évi július hó 15. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kunszentmárton, 1914. évi július hó 3. napján.

Hubay,

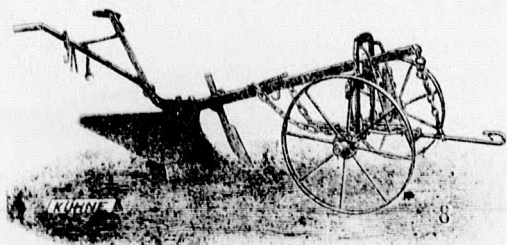
bíró végrehajtó.

MILKO IGNÁCZ ELSŐRENDŰ ÚRI SZABÓSÁGA SZOLNOK.

TELEFON 206.

TELEFON 206.

BAROSS- ÉS SZAPÁRY-U. SAROK.

Kunszentmárton, Tiszanagyrev, Inoka, Cibakhaza, Kürt, Ugh, Sas, Csépa, Szelevény, Mesterszállás községek gazdaközönségének szives tudomására hozzuk, hogy gyári vállalatunk képviselőjét az ottani vidékre

Bozsik János és Tsa uraknak Kunszentmárton

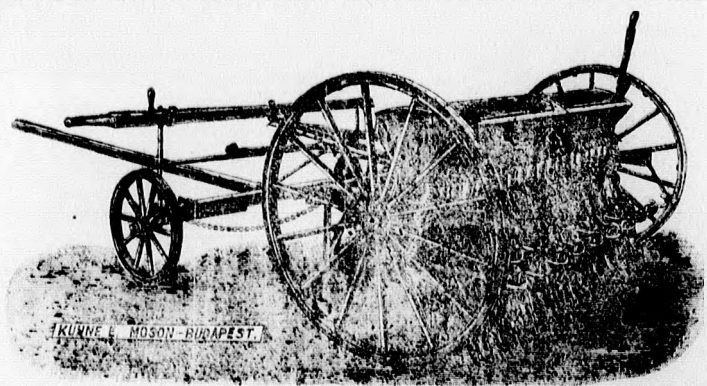
adtuk át és kérjük, hogy bizalommal nevezettekhez fordulni sziveskedjenek. Bozsik János és Tsa összes gyártmányainkban nagy raktárt tart, ahol gépeink természetben megtekinthetők.

Ajánljuk **Hungária Drill, Mosoni Drill, Vera II.** hirneves vetőgépeinket, ekéinket, boronáinkat és egyéb talajmivelő eszközeinket, kukoricamorzsolóinkat 10-féle nagyságban, szecs kavágóinkat, répvágóinkat stb. stb.

Benzin és nyersolaj motorok.

Tisztelettel

KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.
Moson - Budapest.

Nyomatott a kiadótulajdonos Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.